

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พัฒนาการของโทรทัศนบอกรับสมาชิกในประเทศไทย" เป็นการวิจัยที่ใช้แนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมาย ที่จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการและสภาพการดำเนินงานธุรกิจของบริษัทผู้ดำเนินงานกิจการโทรทัศนบอกรับสมาชิก รวมทั้งแนวโน้มในอนาคต ทั้งนี้เพื่อทราบถึงภาพรวม ของบริษัทผู้ประกอบการ โทรทัศนบอกรับสมาชิกในฐานะองค์การสื่อสารมวลชนซึ่งถือเป็นตัวผู้ส่งสาร (Sender) ในแบบจำลองของการสื่อสารมวลชนนั่นเอง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จะศึกษาสภาพแวดล้อม ที่มีต่อความสัมพันธ์ กับองค์ประกอบการกิจการโทรทัศนบอกรับสมาชิก เป็นการมองภาพรวมจากหลายแง่มุม โดยอาศัยหลักการพื้นฐานทางด้านทฤษฎีสื่อสารมวลชนหลายทฤษฎี มาเป็นกรอบในการวิจัย เป็นการศึกษาในระยะยาวและเจาะลึกโดยวิธีการเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการเก็บข้อมูล เพื่อให้เข้าใจถึง พัฒนาการของโทรทัศนบอกรับสมาชิก รวมทั้งผลกระทบต่อ การดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงทิศทางและแนวโน้ม ของการดำเนินงานกิจการโทรทัศนบอกรับสมาชิกในอนาคต

1. แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัย แบ่งออกเป็น

1.1 แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา

เป็นมา พัฒนาการ สภาพการดำเนินงานธุรกิจ ของบริษัทผู้ประกอบกิจการ โทรทัศน์
บอกรับสมาชิก ผู้วิจัยอาศัยแหล่งข้อมูลจากเอกสารดังนี้

1 ข่าวที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก จากเอกสาร
ทางราชการ

2 บทความจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ที่เสนอเนื้อหา
เกี่ยวกับธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิก

3 เอกสารที่ได้รับ จากบริษัทผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก
โดยตรง ได้แก่ ประวัติความเป็นมา แผนผังการจัดโครงสร้างองค์กรรายชื่อรายการ
ของบริษัท

4 เอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสาร ประกอบการประชุมทางวิชาการ
หนังสือพิมพ์ บทสัมภาษณ์ หนังสือบันเทิง งานวิจัยและวิทยานิพนธ์

1.2 แหล่งข้อมูลที่เป็นวัสดุ ได้แก่ เทปบันทึกเสียงการสัมมนา อภิปราย
ที่เกี่ยวกับเนื้อหาทางด้านโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ได้แก่ การสัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง อนาคตของเคเบิลทีวีในประเทศไทย จัดโดยคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

1.3 แหล่งข้อมูลที่เป็นตัวบุคคล โดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์ เพื่อให้
ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ของ
แต่ละบริษัท โดยเฉพาะบุคคลสำคัญของแต่ละบริษัท ผู้วิจัย ได้ขออนุญาตสัมภาษณ์เป็น
รายบุคคล ตั้งแต่กรรมการผู้จัดการบริษัท หน้าหน้าฝ่ายบุคคลและหัวหน้าฝ่ายรายการ
ของบริษัทผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ที่ลงทุนในการประกอบกิจการสูง
และมีที่ทำการอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนบริษัทโทรทัศน์
บอกรับสมาชิก ในต่างจังหวัด ผู้วิจัยได้เลือก บริษัทโทรทัศน์บอกรับสมาชิก จาก

จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี และบริษัทเคเบิลทีวี (ประเทศไทย) มหาชน ในการสัมภาษณ์ เนื่องจากเห็นว่า เป็นบริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการยาวนาน และมีบริษัทในเครือออกไปอีกหลายจังหวัด

การเลือกบริษัทผู้ดำเนินกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษานี้ ได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 5 บริษัทดังนี้

(1) บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บอร์ดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น (ไอพีซี) และสัมภาษณ์ คุณนิติ บุญทรง กรรมการรองผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ คุณณัฐศรี บุญญาสัย ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมการตลาด

(2) บริษัทสยามบรอดแคสต์ติ้ง แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น (เอสบีซี) และสัมภาษณ์ คุณธีรยุทธ โสรัตน์ ผู้จัดการทั่วไป คุณเผด็จ ห่วงน้ำ ผู้จัดการฝ่ายการเงิน

(3) บริษัทเคเบิลทีวี (ประเทศไทย) มหาชน และสัมภาษณ์ เรือตรีฉลาด วรฉัตร ประธานกรรมการผู้จัดการ คุณเกษม อินทรแก้ว กรรมการผู้จัดการ

(4) บริษัทโทรทัศน์ทางสายจันทบุรี และสัมภาษณ์ คุณดิเรก ศุภวิวรรณ กรรมการผู้จัดการ

(5) บริษัทโทรทัศน์ทางสายชลบุรี และสัมภาษณ์ คุณบำรุง วสันตกร กรรมการผู้จัดการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ๆ โดยเฉพาะภาครัฐบาล
ที่จะมีผลกระทบการดำเนินงานโครงการผู้ดำเนินงานโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ซึ่งได้เลือก
หน่วยงานของรัฐบาลเพื่อทำการศึกษา ดังนี้

- (1) องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
- (2) กรมประชาสัมพันธ์โทรเลข
- (3) คณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์



ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวงการโทรทัศน์
บอกรับสมาชิกจะพิจารณาบุคคลที่มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินงานเป็นหลัก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา
พัฒนาการและสภาพการดำเนินงานธุรกิจของกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเอกสารดังกล่าวมาทั้งหมด โดยอาศัยเครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการจดบันทึก (Note Taking) และการทำบัญชีหนังสือ
(Bibliography)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของ
บุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธุรกิจ ของกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในเชิงเจาะลึก
(Depth Interview) พร้อมด้วยการจดบันทึกและการบันทึกเทปโทรทัศน์ กิจกรรม
และความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูล
ที่ละเอียดและถูกต้อง โดยมีประเด็นครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- จุดก่อตั้งบริษัท
- วัตถุประสงค์ ในการก่อตั้งบริษัท
- การดำเนินกิจการของบริษัท
- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบริษัท
- ปัจจัยทางด้านการตลาด
- โครงสร้างการแบ่งสายงานของบริษัท
- ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีต่อบริษัท
- แนวโน้มของบริษัทในอนาคต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ กระทำโดย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสารเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา พัฒนาการและสภาพการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการโทรทัศนบอกรับสมาชิก ผู้วิจัย ได้ค้นคว้าจาก หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ในห้องสมุด และติดต่อขอ เอกสารบางอย่างเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการโทรทัศนบอกรับสมาชิกและหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง โดยตรง

2. การสัมภาษณ์บุคคลนั้น ผู้วิจัยได้ติดต่อประธานกรรมการ ผู้จัดการ และ ผู้มีส่วน ในการกำหนดและตัดสินใจ การดำเนินกิจการ ของบริษัทผู้ประกอบการ โทรทัศนบอกรับสมาชิก ที่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้ ยังได้บันทึกเทป โทรทัศน์ โดยการสัมภาษณ์และบันทึกเทปโทรทัศนกิจกรรมของโทรทัศนบอกรับสมาชิก จากการใช้ไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาอีกครั้งหนึ่งด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง พัฒนาการของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2525-2534 ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออก ดังนี้

1. การวิเคราะห์การกำเนิดบริษัทผู้ประกอบการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงปัจจัยกำหนดที่ส่งเสริมให้เกิดกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกขึ้นในประเทศไทย

2. วิเคราะห์พัฒนาการของบริษัทผู้ประกอบการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยอาศัยข้อมูล จากการค้นคว้าเอกสาร ประกอบกับข้อมูล ในการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงภาพรวม ของการพัฒนาการที่เกิดขึ้น ในบริษัทผู้ประกอบการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก โดยผู้วิจัยวิเคราะห์จาก ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการ

3. วิเคราะห์ปัญหา การดำเนินงาน ของบริษัทผู้ประกอบการ โทรทัศน์บอกรับสมาชิก

4. วิเคราะห์ทิศทาง และแนวโน้ม การประกอบธุรกิจ โทรทัศน์บอกรับสมาชิก